

Gjenstand for Overveelse i et Udvalg; ialfsald vil der jo ved anden Behandling blive Leilighed til at stille Endringsforslag. — Der er imidlertid en Bemærkning, som jeg troer at burde fremkomme med ved denne Leilighed, og det er, at jeg skulde ansee det for ønskeligt, om man vilde være noget strengere med Overholdelsen af Bestemmelsen i § 20 i Loven af 8de Marts 1856, hvorefter Berettigelsen til Pension er afhængig af, at Afstedigelsen ikke skeer af en den Paagældende tilregnelig Aarsag. Det er rigtignok ganske vist, at dette ikke paa nogen Maade vil kunne være tilstrækkeligt til at hjælpe Amtene ud af den Forlegenhed, hvori de nu ere stede, da saadanne Afstedigelser jo heldigviis kun høre til Undtagelserne; men det vilde af andre Grunde være meget ønskeligt, om der var overladt de locale Autoriteter en noget større Myndighed, end Tilfældet er; thi det er noksom bekjendt, at det hører til de ganske overordentlige Sjældenheder og er forbundet med de største Vanskeligheder at berøve nogen Skolelærer hans Pension, om der ogsaa kunde være den største Føie dertil, idet der, naar en saadan Sag bringes for Domstolene, fordres et meget strengt Beviis, som det ofte kan være meget vanskeligt at præstere, skjøndt det er Enhver bekjendt, at der har været fuld Grund til Afstedigelsen. Dette har ogsaa tilfølgende, at saaledes som Sagerne staae, med den stærke Stigning af Pensionerne, er der stor Utilboielighed til, eller i det Mindste trykke Skoleraadene sig ved, at gaae ind paa Skoledirectionernes Forslag om Afstedigelse, fordi man veed, at Pensionen staaer for Døren, og at man ikke vil kunne slippe for den. Man søger da at trække det ud saalænge som muligt og lade Vedkommende blive siddende, skjøndt det er til Skade baade for Underviisningen og ved det Exempel, som Skolelæreren giver Menigheden, eller i det Høieste tilstaaer man den Paagældende en Hjælperlærer, til hvem man da yder et Bidrag. Det er paa ingen Maade min Hensigt at ville kaste nogen Skygge over Skolelærerstand; tværtimod, jeg veed, hvor mange dygtige og nidkjære Mænd der findes i denne Stand, som virke til Gavn og Betsignelse, men jeg troer, at det paa den anden Side dog heller ikke kan nægtes, at

der alligevel findes Udskillige i denne Stand — og dette tildeels paa Grund af hele den Udvikling, vore Forhold have taget — som kunde have godt af at mærke, at ogsaa Skolelærerne have deres Overmænd, og at de ikke kunne gøre, hvad de ville, samt at Embederne ikke ere til for deres Skyld. Det vilde være godt, om Skolecommissionerne og Sogneraadene i saa Henseende havde en større Myndighed; thi jeg veed af Erfaring hvorledes der er Skolelærere, som vise disse Autoriteter kun en ringe Respect.

B. Petersen: Den høitærede Taler, som først havde Ordet i denne Sag, fremhævede ganske rigtig de Indskrænkninger, som, hvis dette Lovforslag bliver ophøiet til Lov, ville skee i Loven af 8de Marts, idet navnlig de Bidrag, som Staten yder til Skolefonden, kun ville kunne anvendes, hvor det gjælder de Skolefonden paahvilende Pensioner, og ellers ikke. Jeg maatte imidlertid meget beklage, hvis det i Virkeligheden skulde komme til at stille sig saaledes, at Statskassen ikke ydede Bidrag til andre Formaal end alene dertil. Jeg troer, at Skoleraadene ere slaaede ind paa den rette Vej ved at anvende ikke saa lidt i de forskjellige Diemed, til hvilke Skolefonden ifølge Loven af 8de Marts, § 4, kan yde Bidrag af sine Midler f. Ex. til Haandgjerningskoler for uconfirmerede Piger, til Tegnekoler i Kjøbstæderne, til Afbildninger og til Drettelse af Haandværkskoler eller til Understøttelse af saadanne, samt til Hjælpekoler, Alt sammen Diemed, som man særdeles maa ønske at see fremmede. Man er nu engang kommen ind i dette Spor, og jeg skulde ansee det for meget beklageligt, om Staten ved denne Lov blev berettiget til at trække sig tilbage fra at understøtte denne Retning, saa at Alt, hvad der skal ydes af den, skal gaae til Pensionerne. Jeg troer, at det er aldeles rigtigt, at Staten og Communen begge skulle tage Deel i disse Udgifter; jeg troer, at Pengene anvendes med stor Skjønksomhed af de forskjellige Skoleraad, og desuden har Staten jo sin Tilsynshavende ved Behandlingen af Budgettet, saa at der kan protesteres, hvis der skulde blive anvendt for